

W chałupie zielarki

Cele lekcji

Cele ogólne

- Wyposażenie uczestników w wiadomości o zastosowaniu ziół na dawnej wsi.
- Rozwijanie sprawności manualnej i kreatywności w tworzeniu zielnika.
- Kształtowanie szacunku do tradycji ludowej i wiedzy lokalnych zielarek.
- Pogłębianie wiedzy o życiu codziennym i roślinach użytkowych w gospodarstwie.

Cele szczegółowe – uczeń:

- Poznaje znaczenie ziół w dawnej wsi – lecznicze, kulinarne, magiczne i kosmetyczne.
- Rozumie wpływ pory roku i dnia na zbiór roślin.
- Potrafi wymienić zioła dziko rosnące i uprawne oraz zna ich zastosowanie.
- Poznaje rolę zielarki w życiu społeczności wiejskiej.
- Wykonuje zielnik z zebranych ziół.
- Współpracuje w grupie podczas zajęć praktycznych.
- Rozwija kreatywność i zdolności manualne poprzez tworzenie własnych kompozycji w zielniku.

Cele lekcji w języku uczestnika

Po zajęciach uczestnik:

- Wiem, jakie zioła rosły na dawnej wsi i jak je stosowano.
- Wiem, kiedy zbierać zioła, aby zachować ich właściwości lecznicze.
- Wiem, że zielarki były ważnymi postaciami w społeczności wiejskiej.
- Potrafię rozpoznać najczęściej występujące zioła dzikie i ogrodowe.
- Potrafię przygotować zielnik z zebranych roślin.
- Potrafię współpracować z innymi przy tworzeniu zielnika.
- Rozumiem, że zioła i wiedza o nich są częścią naszego dziedzictwa kulturowego.

Formy pracy

- Praca zbiorowa – rozmowa kierowana, pogadanka, prezentacja roślin.
- Praca warsztatowa – tworzenie zielnika z wykorzystaniem materiałów przyrodniczych.
- Praca indywidualna – kompozycja własnych stron zielnika.
- Działania praktyczne i twórcze.

Metody pracy

- Metoda samodzielnego dochodzenia do wiedzy – obserwacja roślin i zbiorów.
- Metoda problemowa i sytuacyjna – pytania o zastosowanie roślin i sposoby ich zbioru.
- Giełda pomysłów – wymiana doświadczeń i inspiracji w grupie.
- Metody praktyczne – realizacja zadań wytwórczych (zielnik, ozdoby).
- Metody asymilacji wiedzy – pogadanka, wykład, krótkie objaśnienia właściwości roślin.

Kształtowane kompetencje uczestnika

- Umiejętność słuchania i wypowiedania się.
- Kreatywność i zdolności manualne.
- Wiedza o tradycjach i roślinach użytkowych w regionie.
- Współpraca w grupie podczas działań warsztatowych.
- Szacunek do dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego.

Wymagania podstawy programowej I–III

Edukacja polonistyczna

Uczeń:

- 1.1 uważnie słucha wypowiedzi nauczyciela i innych osób,
- 1.3 uczestniczy w rozmowie, zadaje pytania i udziela odpowiedzi,
- 1.4 wypowiada się w formie prostych zdań na temat omawianych zagadnień,
- 1.6 wzbogaca słownictwo związane z poznawanymi tematami i tradycjami.

Realizacja w scenariuszu:

- Rozmowa o ziołach dziko rosnących i uprawnych oraz ich zastosowaniu.
- Opisywanie zastosowania naparów, odwarów, kropli i maceratów.
- Dyskusja o roli zielarki w dawnej wsi.

Edukacja społeczna

Uczeń:

- 2.1 identyfikuje się ze swoją rodziną i społecznością lokalną,
- 2.3 poznaje tradycje i zwyczaje związane z regionem i kulturą narodową,
- 2.4 rozumie znaczenie osób pełniących specjalistyczne funkcje w społeczności (zielarka),
- 2.6 współpracuje w grupie podczas wykonywania wspólnych zadań.

Realizacja w scenariuszu:

- Omówienie znaczenia zielarek w społeczności wiejskiej.
- Wspólne obserwowanie roślin i omawianie ich właściwości.
- Wspólna praca nad tworzeniem zielników.

Edukacja plastyczna

Uczeń:

- 4.1 podejmuje działalność twórczą, wykorzystując różnorodne materiały i techniki plastyczne,
- 4.2 tworzy prace inspirowane otaczającą rzeczywistością, kulturą i tradycją,
- 4.3 rozwija wyobraźnię i kreatywność poprzez działania plastyczne.

Realizacja w scenariuszu:

- Wykonanie zielnika z zebranych ziół.
- Tworzenie własnych kompozycji i ozdób w zielniku.

Edukacja przyrodnicza

Uczeń:

- 3.1 rozpoznaje zmiany zachodzące w przyrodzie w różnych porach roku,
- 3.3 dostrzega oznaki kwitnienia i dojrzewania roślin,
- 3.4 rozpoznaje wybrane rośliny charakterystyczne dla regionu.

Realizacja w scenariuszu:

- Obserwacja roślin dziko rosnących i uprawnych.
- Nauka rozpoznawania ziół według miejsca występowania i pory roku.

Wymagania podstawy programowej IV–VIII

Historia (IV-VIII)

Uczeń:

- I.1 poznaje elementy dziedzictwa kulturowego Polski,
- I.2 rozumie znaczenie tradycji i obrzędów w życiu społeczności,
- II.3 poznaje życie codzienne ludzi w przeszłości,
- III.2 dostrzega związki między tradycją a współczesnością.

Realizacja w scenariuszu:

- Omówienie roli zielarki w dawnej wsi i jej wiedzy o ziołach.
- Dyskusja o zastosowaniu roślin w lecznictwie i kuchni.

- Porównanie dawnych sposobów korzystania z ziół z dzisiejszymi praktykami zielarskimi i fitoterapią.

Język polski (IV-VIII)

Uczeń:

- I.1 uważnie słucha wypowiedzi innych osób i rozumie ich sens,
- I.3 uczestniczy w rozmowie na określony temat,
- III.1 tworzy spójne wypowiedzi ustne na określony temat,
- III.2 uczestniczy w rozmowie i dyskusji, wyrażając własne zdanie.

Realizacja w scenariuszu:

- Opisywanie obserwowanych roślin i ich właściwości.
- Dzielenie się doświadczeniami związanymi z ziołami i ich zastosowaniem.

Plastyka (IV-VII)

Uczeń:

- I.1 podejmuje działania twórcze, wykorzystując różnorodne materiały i techniki plastyczne,
- I.2 tworzy prace plastyczne inspirowane kulturą i tradycją,
- I.3 rozwija wyobraźnię i kreatywność.

Realizacja w scenariuszu:

- Tworzenie zielnika z zebranych roślin.
- Projektowanie własnych stron zielnika z ozdobami.